METSÄTALOUS

Olisi järkevämpää käyttää sadat miljoonat eurot omien uusiutuvien energiamuotojen kehittämiseen kuin päästömaksuihin ulkomaille. **TOIMITUSJOHTAJA MARKUS TYKKYLÄINEN, ROVANIEMEN ENERGIA**

Korvausvaatimuksia 228 miljoonaa euroa

Metsänomistajat, kunnat, seurakunnat ja Metsähallitus haluavat metsäyhtiöiltä 228 miljoonan euron edestä korvauksia kartellivahingoista, kertoo UPM.

Korvausvaatimukset perustuvat metsäyhtiöiden kartelliin, jolla ne ohjailivat puukauppaa vuosina 1997–2004. Kartelli keskittyi kuitupuun hinnan pitämiseen matalalla.

UPM ilmiantoi kartellin kilpailuviranomaisille. Kilpailuviraston selvityksen jälkeen Markkinaoikeus tuomitsi yhtiöt sakkoihin kartellista.

Metsäyhtiöt pitävät metsänomistajien vaatimuksia perusteettomina. Esimerkiksi UPM kertoo, ettei se ole valmistautunut maksamaan metsänomistajille korvauksia eikä yhtiö ole siksi kirjannut kanteisiin liittyviä varauksia.

MT

Professori syyttää Ruotsin sellujättejä kuitukartellista

Ruotsin maatalousyliopiston (SLU) metsätieteen professori **Peter Lohmander** syyttää maan metsäjättejä siitä, että nämä pitävät yhteistyöllä kuitupuun hintoja alhaalla.

Yhtiöt tuovat mieluummin kallista kuitupuuta ulkomailta kuin maksavat lisää ruotsalaisesta kuitupuusta.

Hintaero on 200 kruunua kuutiometriltä Ruotsin metsänomistajien tappioksi, Lohmander sanoo.

”Sen verran yksityiset metsänomistajat menettävät nykyiseen puumarkkinoiden puutteeseen, joka koettelee myös kansantaloutta, se on itsestään selvää”, professori sanoo.

Kuitupuun kotimaan ja tuonnin hinnan ero todistaa Lohmanderin mukaan, että selluteollisuus toimii kartellina. Hänen mukaansa tuontipuun hinta on hieman yksinkertaistaen myös maailmanmarkkinahinta.

MT

KOMMENTTI

Puun hinta on sama, osti tai myi

Metsäjätit vaihtavat puuta keskenänsä ja myyvät toinen toisellensa puuta. Kaukana omasta tehtaasta oleva puu myydään kilpailijalle, jonka tehtaalle on leimikolta lyhyt matka. Hake- ja purukauppa käy kaiken aikaa.

Kun myyjä myy ja ostaja ostaa, tarvitaan tieto hinnasta, jotta kauppa syntyy.

Onpas herkkä juttu.

Mutta ei kai järkevää kuljetusten minimointia voi sanoa kartelliksi, vaikka kantohinnan voi laskea takaperin tehdashinnasta kuljetus- ynnä muita kuluja vähennellen aika tarkasti.

JUHA AALTOILA

Metsäsäätiön maksamat apurahat vuonna 2011

Yhteensä 1,62 miljoonaa euroa

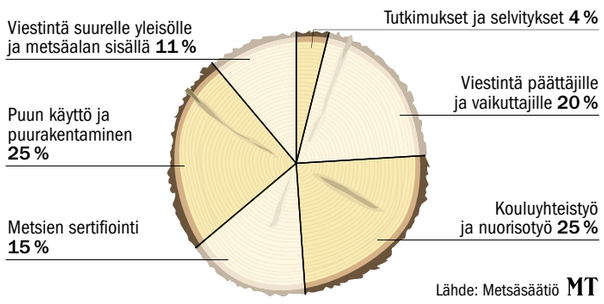

Lähde: Metsäsäätiö MT

Metsäsäätiölle kertyi 1,8 miljoonaa euroa

Vuonna 2011 Metsäsäätiölle kertyi puukauppojen yhteydessä kerättävistä menekinedistämismaksuista 1,84 miljoonaa euroa varoja.

Menekinedistämismaksuun osallistuneiden yksityismetsien puukauppojen osuus oli lähes 40 prosenttia puukauppojen lukumäärästä. Metsähallitus maksaa menekinedistämismaksun kaikesta myymästään puusta.

Vuoden 2011 osallistumisprosentti sekä kertyneiden varojen määrä ovat lähes samansuuruiset kuin vuonna 2010.

Säätiölle kertyneistä varoista käytettiin vuonna 2011 yli 1,6 miljoonaa euroa metsäalaa tukeviin projekteihin.

Metsäsäätiö rahoitti muun muassa Puuinfon Puu on ekoin -hanketta, E2-puukerrostalorakentamisen suunnittelu- ja toteutuskilpailua Kouvolassa, Bois.com-Ranskan puunkäytön edistämiskampanjaa, Päättäjien Metsäakatemiaa, forest.fi-verkkosivustoa, Metsä puhuu -nuorisohanketta sekä PEFC-sertifioinnin markkinointia Britanniassa, Hollannissa ja Suomessa.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Hirvi syö valtion metsien kasvua

Hirvivahingot vähentävät Ruotsin valtion mäntymetsien kasvua 20 prosentilla, ilmenee Sveaskogin tilaamasta hirvilaiduninventoinnista.

Tämä tarkoittaa vuosittain yli 850 000 mäntykuutiometrin menetystä.

Sveaskog on panostanut voimakkaasti kasvatuslannoituksiin ja jalostetun männyn siemenen käyttöön puuston kasvun ja laadun parantamiseksi. Nyt on haluttu tarttua myös kasvua ja laatua heikentäviin tekijöihin.

Hirvituhojen lisäksi tyvitervastauti syö pahoin valtion metsätuloja.

Bioenergialle pörssi Ruotsiin

Enbio on perustanut Ruotsiin bioenergialle pörssin nimeltä EBX (Energy Biofuel Exchange), johon ostajat ja myyjät voivat jättää tarjouksiaan.

Tarjouksesta selviää, mistä materiaalista on kyse ja mitä hintaa megawattitunnille ostaja tai myyjä haluaa.

Määrät ja toimitusajat näkyvät myös palvelussa.

Lisäksi tarjoukset saa näkyviin kartalle. EBX kerää alueittain ja materiaaleittain toteutuneet hinnat kaupoista tilastoon indeksiksi.

Lisää tietoa osoitteessa *www.bioenergiportalen.se*.

MARKKU VUORIKARI

Hakkuukoneen tuottavuus pysyy hyvänä, kun puusto on riittävän järeää ja ennakkoraivaus on tehty.

Tehostetulla korjuulla päästöt alas ja työllisyys ylös

Energiapuun käytön haasteena on sen kannattavuus. Korjuu- ja kuljetuskustannukset nousevat helposti korkeiksi.

KITTILÄ (MT)

Suomen metsissä riittää puuta sekä metsä- että energiateollisuuden tarpeisiin.

Haasteena on saada puu saadaan tehtaille, sahoille, voimalaitoksille ja biojalostamoille kohtuullisin kustannuksin, todettiin Lapin metsätalouspäivien bioenergiaseminaarissa Levillä.

”Taimikonhoidon laiminlyöntiä ei voida perustella energiapuuhuollon turvaamisella, sillä pieniläpimittaisen puuston korjuu on aina rajusti tappiollista”, tutkija **Juha Laitila** Metsäntutkimuslaitoksesta (Metla) sanoo.

Hakkuukoneen tuottavuus on suoraan verrannollinen puuston järeyteen.

”Pienet puut plus kalliit koneet on yhtä kuin ongelma”, hän havainnollistaa.

Laitilan mukaan nopein tapa tehostaa energiapuun korjuun tuottavuutta on järeyden lisäämisen lisäksi alikasvoksen ennakkoraivaus, mikä helpottaa konemiehen työtä. Ennakkoraivaus on tehtävä niin, että kuljettaja näkee viedä kouran puun tyvelle.

”Raivaussahan ulkoiluttaminen kannattaa aina”, Laitila rohkaisee.

Osaksi teollisuuden puunhankintaa

Metsä Groupin (entinen Metsäliitto) kehittämispäällikön **Risto Lillebergin** mukaan energiapuun korjuu on saatava osaksi metsäteollisuuden puunhankintaa, ”jotta homma toimisi”.

Eniten energiapuuta saadaan nuorista metsistä, sillä hakkuutähteen ja kantojen käyttö on sidoksissa tukin sahausmääriin.

Metsä Group käyttää suurimmaksi osaksi mäntyvaltaisia ensiharvennuskohteita, joissa ennakkoraivaus on tehty.

Yhdistelmäkorjuun avulla energiapuun toimitusketju toimii samalla lailla kuin ainespuun korjuussa. Kohteilta saadaan täten kahta puutavaralajia: havukuitupuuta ja energiarankaa.

”Energiapuuksi käytetään se osa, mikä ei kelpaa sellutehtaalle”, Lilleberg selventää.

Lillebergin mukaan yhdistelmäkorjuussa saadaan 10 prosenttia enemmän tavaraa tienvarteen. ”Metsänomistaja saa puusta saman hinnan riippumatta siitä, meneekö se sellutehtaalle vai lämpövoimalaan”, hän lupaa.

Korjuu on Lillebergin mukaan pidettävä yksinkertaisena, mutta uutta teknologiaa tulee ottaa ennakkoluulottomasti käyttöön, jotta ketjusta saadaan mahdollisimman tehokas.

Metsäenergialla ilmastotavoitteisiin

Metsähakkeen käyttötavoite lämpö- ja voimalaitoksissa on 13,5 miljoonaa kuutiometriä vuoteen 2020 mennessä. Nykyisin pientalot mukaan lukien käyttö on 6,9 miljoonaa kuutiometriä.

Tavoite on kunnianhimoinen. Sen saavuttamiseksi korjuuta täytyy tehostaa ja ulottaa entistä laajemmalle alueelle.

”Metsähakkeen käyttömäärien kasvaessa Pohjois-Suomella on tärkeä rooli”, Rovaniemen energian toimitusjohtaja **Markus Tykkyläinen** uskoo.

Kajaanin ja Kemijärven tehtaiden sulkeminen vähensi puun kysyntää yli kaksi miljoonaa kiintokuutiometriä vuodessa. Puuta voitaisiin nyt ohjata metsähakkeeksi, mikä piristäisi Pohjois-Suomen aluetaloutta ja toisi töitä koneyrittäjille.

Petua ja kemeraa tarvitaan edelleen

”Jotta ilmastotavoitteisiin päästään, metsäenergian on pakko olla mukana”, Tykkyläinen painottaa.

Metsäenergian käytön lisääminen ei kuitenkaan onnistu ilman tukia. Tykkyläisen laskujen mukaan ilman tukia ja veroja turve maksaa 11 euroa megawattitunnilta, kivihiili 16 euroa ja metsähake 23 euroa.

”Jos pienpuun energiatukea ja kemeratukia leikataan, turpeen ja kivihiilen käyttö lisääntyy yhä”, Tykkyläinen varoittaa.

Suomi on yhä riippuvainen tuontisähköstä. Jos päästöoikeudet ylitetään, lasku tulee lopulta kansalaisten maksettavaksi, hän muistuttaa.

”Olisi järkevämpää käyttää sadat miljoonat eurot omien uusiutuvien energiamuotojen kehittämiseen kuin päästömaksuihin ulkomaille.”

SUVI NIEMI

Energiatuet tehottomia

Uusiutuvaa energiaa tuetaan Suomessa liian sirpaleisesti.

HANNA-LIISA KANGAS

Tuoreen väitöstutkimuksen mukaan uusiutuvan energian tukipolitiikka on liian pirstaloitunutta. Se ruokkii tehottomuutta.

”Uusiutuvaa energiaa tuetaan Suomessa liian sirpaleisesti. Tukea pitäisi ohjata suoraan uusiutuvan energian tuotantoon, jotta se olisi kustannustehokasta”, sanoo väitöstutkimuksen kirjoittaja **Hanna-Liisa Kangas**.

Kankaan mukaan uusiutuvien energiamuotojen tukeminen on tulevaisuuden kannalta tärkeää.

Suomen tavoitteena on tuottaa 38 prosenttia energiasta uusiutuvilla energianlähteillä vuoteen 2020 mennessä.

Tutkimuksen mukaan tehokkaimmat tavat tukea puupohjaisia energianlähteitä ovat tuotantotuki tai syöttöpreemio. Molemmat ovat sähkön tai nestemäisen biopolttoaineen hinnan päälle maksettavia korvauksia uusiutuvan energian tuotannosta.

Väitöskirjan tulosten perusteella uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön tukitaso kannattaa sitoa päästöluvan hintaan. Kun päästöluvan hinta on korkealla, on tukitaso matala ja päinvastoin.

WWF:n ilmastovastaavana toimiva Kangas haluaisi kattaa Suomen sähkön ja lämmön tarpeen jatkossa maalämmöllä ja tuulisähköllä.

”Lyhyellä aikavälillä maltillinen lisäys puun energiakäytössä, esimerkiksi turpeen korvaajana, on perusteltua.”

MT

Energiapuu kulkee kovillakin pakkasilla

Metsähallitus toimittaa kasvavia puuenergiamääriä lämpölaitoksille. Kuormat kulkevat kovillakin pakkasilla.

Esimerkiksi Pohjanmaan-Kainuun alueella puuenergiaa kuljetetaan tarvittaessa seitsemänä päivänä viikossa eri vuorokauden aikoina, Metsähallituksen kuljetusesimies **Pentti Seppänen** Hyrynsalmelta kertoo.

Seppänen kehuu hyviä ja ammattitaitoisia yrittäjiä, jotka toimivat joustavasti tilanteen mukaan. Metsähallitus ostaa haketus- ja kuljetuspalvelut alan yrittäjiltä.

Energiapuu myydään omana puutavaralajina saha- ja kuitupuun rinnalla. Energiapuu toimitetaan kuntien ja kaupunkien lämpö- ja voimalaitoksille sekä paikallisille lämpöyrittäjille.

Hakkuutähteenä, karsittuna rankana ja kokopuuna korjattu energiapuu varastoidaan tienvarteen, missä se haketetaan ja kuljetetaan lämpölaitokselle.

”Puuenergiatoimitukset eivät saa hyytyä, vaikka kovimmilla pakkasilla ei haketettaisikaan”, Seppänen korostaa.

Kovimpien pakkasten aikaan Metsähallitus hyödyntää välivarastoihin haketettua energiapuuta.

REIJO VESTERINEN